

**UCHWAŁA NR LVII/669/18
RADY MIASTA PIEKARY ŚLĄSKIE**

z dnia 16 października 2018 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Piekary Śląskie
na rok 2019**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1030 z późn. zm.)

**Rada Miasta Piekary Śląskie
uchwala:**

§ 1. Przyjąć Program Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Piekary Śląskie na rok 2019, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązać Prezydenta Miasta do przedłożenia Radzie Miasta rocznego raportu z realizacji Programu Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Piekary Śląskie do dnia 31 marca 2020 roku.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Piekary Śląskie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku.

Przewodniczący Rady Miasta
Piekary Śląskie

dr inż. Piotr Buchwald

Załącznik do uchwały Nr LVII/669/18
Rady Miasta Piekary Śląskie
z dnia 16 października 2018 r.

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII MIASTA PIEKARY ŚLĄSKIE NA ROK 2019

WPROWADZENIE

Narkomania to stałe lub okresowe używanie w celach inne niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.) nakłada na gminy obowiązek prowadzenia działań związanych z leczeniem, rehabilitacją i reintegracją osób uzależnionych bądź zagrożonych uzależnieniem od środków psychoaktywnych, realizacją wczesnej i zapobiegawczej profilaktyki (szczególnie dla dzieci i młodzieży) oraz ograniczaniem szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych przez zjawisko narkomanii. Gminny program przeciwdziałania narkomanii uchwalany corocznie przez radę gminy, stanowi prawną podstawę podejmowanych działań na szczeblu lokalnym i wchodzi w skład strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Od kilkunastu lat w Polsce obserwuje się znaczny wzrost problemów związanych ze zjawiskiem narkomanii. Dotyczy on w głównej mierze młodych ludzi, wśród których bardzo szybko rozpowszechnia się eksperymentalne i okazjonalne używanie środków psychoaktywnych. Wciąż pojawiają się nowe, mniej inwazyjne wzory używania narkotyków. Można mówić również o zjawisku dyfuzji zainteresowania narkotykami przez środowiska mniejszych miast i wsi. Badania przeprowadzone przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie na dużej próbie młodych ludzi z terenu całego kraju wykazują, że ta populacja jest silnie zagrożona przez substancje psychoaktywne, a eksperymentowanie z narkotykami legalnymi i nielegalnymi wykazuje trend wzrostowy.

Pojawiła się nowa kategoria środków zmieniających świadomość młodych ludzi, tzw. „dopalaczy”. Nie jest to wyłącznie problem dużych aglomeracji miejskich, ale również małych miasteczek i wsi. Kolejne zmiany legislacyjne mające na celu przeciwdziałanie „drapieżności” sklepów sprzedających dopalacze muszą iść w parze z sensownie prowadzonymi działaniami zapobiegawczymi polegającymi na uświadamianiu szeregu konsekwencji i zagrożeń związanych z sięganiem po niedozwolone substancje psychoaktywne.

Powszechnie znana jest skala trudności leczenia, rehabilitacji i readaptacji osób uzależnionych w przywracaniu ich do normalnego życia. Efektywność leczenia osób z grupy uzależnionych jest niska, natomiast ryzyko wystąpienia u narkomanów szkód zdrowotnych jest bardzo wysokie. Narkomania niesie za sobą wiele negatywnych skutków, takich jak ubóstwo, bezrobocie, przestępczość, prostytutka, przemoc, bezdomność, hazard.

Dla odwrócenia obecnego trendu potrzebna jest nie tylko mobilizacja społeczeństwa, ale również próby nowego podejścia do redukcji popytu na substancje psychoaktywne, głównie wśród młodzieży. Młodzi ludzie pozbawieni narkotyków często stosują zamienniki w postaci alkoholu czy leków. Dlatego tak ważne jest myślenie o problemach związanych z narkomanią w kontekście szeroko pojętej polityki społecznej.

Program Przeciwdziałania Narkomanii miasta Piekary Śląskie na rok 2019 stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Piekary Śląskie na lata 2016 -2020 i jest realizowany przez Urząd Miasta Piekary Śląskie.

Mając na uwadze ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii, Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii oraz Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 które jako uwarunkowania prawne wytyczają zadania, główne cele i strategie jakie powinny stanowić ramy działania samorządu gminnego.

Rada Miasta Piekary Śląskie wprowadza oraz przyjmuje do realizacji Program Przeciwdziałania Narkomanii miasta Piekary Śląskie na rok 2019.

DIAGNOZA PROBLEMÓW NARKOTYKOWYCH W MIEŚCIE PIEKARY ŚLĄSKIE

I. ZASOBY

1. Od kwietnia 2005 roku w Piekarach Śląskich przy ul. Damrota 19 działa Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Środków Psychoaktywnych i Ich Rodzin, który do 30.09.2018r. udzielił 375 porad, głównie rodzinom osób uzależnionych.

2. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piekarach Śląskich przeprowadza rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego również z osobami uzależnionymi od substancji psychoaktywnych.

3. Stała współpraca z Zespołem Wojewódzkich Przychodni Specjalistycznych w Katowicach oraz Ośrodkiem Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w Zabrze przyjmujących w trybie nagłym osoby uzależnione od narkotyków z terenu Piekarów Śląskich.

4. Punkt Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie zajmujący się m.in. prowadzeniem interwencji kryzysowej w rodzinach narkomanów.

5. Grupy wsparcia dla rodziców osób uzależnionych od narkotyków przy Piekarskim Stowarzyszeniu Rodzin Abstynenckich.

6. Funkcjonariusze z Wydziału Kryminalnego i Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji prowadzący sprawy z zakresu nie przestrzegania ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

7. Przeszkolony zespół realizatorów szkolnych programów profilaktycznych w obszarach przeciwdziałania narkomanii.

8. Ponad 170-osobowa grupa nauczycieli oraz trenerów sportowych przeszkolonych w zakresie wczesnej profilaktyki uzależnień.

II. SZKODY

1. W Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do 30.09.2018 roku zarejestrowano 8 osób uzależnionych jednocześnie od alkoholu i narkotyków.

2. W 2017 roku leczenie odwykowe podjęło:

- a) 6 mieszkańców Piekarów Śląskich w śląskich poradniach terapii uzależnień od środków psychoaktywnych innych niż alkohol;
- b) 7 osobom udzielono świadczeń rehabilitacyjnych dla uzależnionych od środków psychoaktywnych;
- c) 17 osób przebywało na detoksykacji (leczenie zespołów abstynenckich po substancjach psychoaktywnych i innych niż alkohol);
- d) 2 piekarzan leczyło się na oddziałach dziennych ośrodków uzależnień od środków psychoaktywnych;
- e) 6 piekarzan zakażonych wirusem HIV było leczonych ambulatoryjnie lekami antyretrowirusowymi ARV;
- f) 12 osób kontynuuje leczenie w zakresie HIV/AIDS.

3. Z badań przeprowadzonych przez Pracownię Profilaktyki "Meritum" z Krakowa na grupie 120 osób dorosłych, 171 uczniów szkół podstawowych i 300 uczniów szkół gimnazjalnych wynika, że:

- a) 72% dorosłych mieszkańców uważa, że młode osoby są narażone na kontakt z narkotykami;
- b) wśród dorosłych mieszkańców co piąta osoba w przedziale wiekowym 25-40 lat próbowała narkotyków, natomiast w przedziale 41-60 lat co dziesiąta;
- c) akceptacja legalizacji marihuany: 98% mieszkańców wieku 25-40 lat i 10 % mieszkańców w wieku 41-60 lat;
- d) 80% uczniów szkół podstawowych nie miało kontaktu ze środkami psychoaktywnymi, 14% próbowało tych środków, a 6% uczniów eksperymentuje z narkotykami;
- e) informacje na temat narkotyków: 62% wskazań - telewizja i Internet, 36% - szkoła, 2% - rodzina;

- f) okoliczności inicjacji narkotykowej wśród uczniów szkół gimnazjalnych: 60% wakacje, 22% wagarzy, 11% dyskoteka, 7% szkoła;
- g) 10% gimnazjalistów wie gdzie i u kogo można kupić narkotyki;
- h) 43% badanych uważa, że narkotyki można kupić korzystając z pomocy starszych kolegów przy zakupie, 30% nie wie jak zdobyć narkotyki, a 13% kupuje narkotyki za pośrednictwem dorosłych.

4. Komenda Miejska Policji w Piekarach Śląskich do 30.09.2018 r. ujawniła 37 osób, które popełniły przestępstwa i wykroczenia z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

PODSTAWOWE KIERUNKI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH NA 2019 ROK

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem

1. Zwiększanie dostępności profesjonalnej terapii uzależnienia i współuzależnienia od środków psychoaktywnych dla mieszkańców miasta poprzez dofinansowanie psychoterapii indywidualnej i poradnictwa rodzinnego.

2. Wspieranie działalności poradni terapii uzależnienia od środków psychoaktywnych.

3. Dofinansowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje osób prowadzących terapię uzależnienia i współuzależnienia od narkotyków.

4. Prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i ich rodzin udzielającego porad psychologicznych, lekarskich, pedagogicznych i prawnych.

5. Kontynuacja szkoleń pn. „Narkotyki i co dalej...” dla nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, Policji oraz Straży Miejskiej ze szczególnym uwzględnieniem tematyki „dopalaczy”.

6. Wspomaganie grup terapeutycznych oraz grup wsparcia dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.

7. Realizacja programów z zakresu programów zdrowotnych, profilaktyki i edukacji zdrowotnej, w tym głównie program pn. „Profilaktyka HIV/AIDS”.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej

1. Prowadzenie grup wsparcia dla rodziców osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.

2. Realizacja profesjonalnych programów profilaktycznych dla rodziców (np. „Narkotyki – rodzaje, nowe środki uzależniające – dopalacze, oznaki używania, konsekwencje”).

3. „Telefon Zaufania” dla osób uzależnionych i zagrożonych współuzależnieniem oraz ich rodzin.

4. Kontynuacja szkoleń i kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje osób pomagających osobom uzależnionym i ich rodzinom.

5. Współpraca z Policją w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży – głównie w temacie dostępności substancji psychoaktywnych na terenie szkół oraz w trakcie wakacji.

6. Działalność edukacyjno-informacyjna związana z przeciwdziałaniem narkomanii, w tym organizacja miejskich kampanii społecznych.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży

1. Kontynuacja działań związanych z realizacją profesjonalnych programów edukacyjno - profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania narkomanii, w tym wdrażanie programów interwencyjnych.

2. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych mających na celu opóźnienie inicjacji narkotykowej i promocji zdrowego stylu życia.

3. Realizacja programów stanowiących alternatywę wobec używania substancji psychoaktywnych oraz zajęć służących kształtowaniu postawy prospołecznej i umiejętności asertywnych.

4. Propagowanie pozytywnych wzorców zachowań poprzez wspieranie lokalnych imprez pod hasłem „Nie biorę...”.

5. Podejmowanie współpracy ze szkołami w realizacji zadań wynikających z programów wychowawczych i programów profilaktyki szkolnej.

6. Zakup testów przesiewowych umożliwiających rozpoznanie problemowego używania narkotyków przez młodzież.

7. Udział w lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką uzależnień, głównie inicjowanych przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

8. Organizowanie badań, sondaży, lokalnych diagnoz i ekspertyz pozwalających ocenić aktualny stan problemów uzależnień, istniejących zasobów oraz planowanych środków zapobiegawczych.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii

1. Wspieranie działań samopomocowych w sferze rozwiązywania problemów narkotykowych.

2. Finansowanie kosztów uruchomienia określonych oddziaływań terapeutycznych po zakończonym leczeniu w placówce odwykowej.

3. Finansowanie szkoleń zwiększających kompetencje osób pracujących z osobami uzależnionymi od środków psychoaktywnych.

4. Tworzenie interdyscyplinarnych zespołów koncentrujących się na rozwiązywaniu konkretnych zagadnień związanych z realizacją Programu przez współpracujące ze sobą instytucje i organizacje.

V. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego

1. Współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie i innymi instytucjami w celu udzielania wszechstronnej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym uzależnieniem, ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

2. Realizacja programów mających na celu integrowanie osób uzależnionych i ich rodzin ze środowiskiem lokalnym.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1030 z późn. zm.) rada gminy uchwała gminny program przeciwdziałania narkomanii, uwzględniający zadania własne gminy zawarte w wyżej cytowanej uchwale, kierunki działań wynikające z Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz cele operacyjne określone w Narodowym Programie Zdrowia. Program Przeciwdziałania Narkomanii miasta Piekary Śląskie stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Piekary Śląskie na lata 2016-2020.